

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu verilerine göre, yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında Emniyet birimlerine intikal eden dijital materyallerin %99,72'sinin incelemesinin tamamlandığı ve Siber Suçlarla Mücadele birimlerince 282.578 adet dijital materyalin incelendiği kamuoyuna açıklanmıştır.

Anayasa'mızın 20'nci maddesinde güvence altına alınan “Özel Hayatın Gizliliği” ve 22'nci maddesinde korunan “Haberleşme Hürriyeti”, bireylerin dijital varlıklarını da kapsayan dokunulmaz haklardandır. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 8'inci maddesi ile Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 17'nci maddesi, dijital verilerin aranması ve incelenmesini doğrudan “özel yaşama müdahale” olarak değerlendirmekte ve bu işlemlerin sınırlarının katı kanunilik, ölçülülük ve demokratik toplum düzeninin gerekleri ilkeleriyle çizilmesini zorunlu kılmaktadır.

Çağdaş hukuk sistemlerinde, dijital materyallere el koyma ve inceleme işlemleri adli kolluğun takdirine bırakılmayıp, verilerin bütünlüğünün (hash değerlerinin) arama mahalinde anlık tespiti, imaj örneğinin derhal şüpheliye verilmesi ve sadece suçla doğrudan ilgili verilerin ayıklanarak diğer verilerin derhal imha edilmesi esasına dayanır.

Buna karşın ülkemiz uygulamasında, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 134'üncü maddesinde açıkça düzenlenen hukuki güvencelerin (arama yerinde imaj alma, kopyalama ve bütünlük doğrulama kopyasının ilgisine teslimi) kural olmaktan çıkarılıp istisna haline getirildiği; el konulan telefon, bilgisayar ve harici belleklerin aylarca kollukta bekletildiği, sınırsız ve ölçsüz bir biçimde kişisel verilerin tarandığı ve bu durumun kitlesel bir hak ihlaline dönüştüğü gözlemlenmektedir.

Ayrıca son dönemde yapılan operasyonlarda dava konusu kapsamında olmadığı halde elde edilen kimi dijital materyallerin basına servis edildiği ve kişilerin özel hayatlarının magazinел biçimde hedef alındığı pek çok örnek yaşanmıştır. İnceleme oranının %99,72 gibi yüksek bir seviyede gerçekleşmiş olması, incelemenin niteliğinden ziyade niceliğine odaklanıldığını ve hukuki denetim mekanizmalarının bypass edilerek genel bir “dijital arama taraması” yapıldığı yönündeki kuşkuları artırmaktadır.

Buna Göre;

1- 2025 yılı içerisinde el konulan ve faaliyette %99,72'lik oranla incelendiği belirtilen dijital materyallerin el koyma anında CMK m. 134/2 uyarınca yedekleme (imaj alma) işlemi kaç dosyada arama mahallinde ve şüpheli/müdafі huzurunda tamamlanmıştır?

2- Dijital materyallerin siber birimlerce incelenmesi sırasında verilerin bütünlüğünü ve sonradan müdahale edilmediğini doğrulayan HASH (özüt) değerlerinin taraflara verilmesi uygulaması icra edilmekte midir? Arama ve el koyma uygulamaların Anayasa'ya uygunluğu gereğince kurumunuzca bu yönde bir hukuki çalışma yürütölmekte midir?

3- Gözaltı veya adli soruşturma kararı bulunmaksızın idari, istihbari veya önleyici kolluk yetkileri gerekçe gösterilerek dijital aygıtlarına el konulan, imajı alınan veya veri taramasına tabi tutulan vatandaş sayısı kaçtır?

4- Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında usullere uyulmaksızın elde edilen dijital delillerin yargılama makamlarınca “hukuka aykırı delil” sayılarak reddedildiği dosya sayısına ilişkin Bakanlığınız bünyesinde tutulan bir istatistik bulunmakta mıdır?

5- Dijital materyal inceleme sürelerinin makul süreyi aşması nedeniyle mülkiyet ve özel hayatın gizliliği hakkı ihlal edilen vatandaşların Bakanlığınıza karşı açtığı dava sayısı kaçtır? Tazminat davaları sonucunda ödenen toplam tazminat miktarı ne kadardır?